

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ
ΡΥΘΜΙΣΗ

**ΤΩΝ
Οικοδόμων
ελευθέρων
επαγγελματών**

O31R09

**ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ (ΣΣΕ & ΔΑ)
ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ
ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ**

Α. ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΥΠΟΨΗ

1. Η 54/1975 ΔΔΔΔ Αθηνών (ΦΕΚ 1022/Β/8.10.1975)
2. Η 62/1981 ΠΔΔΔ Αθηνών (ΦΕΚ 241/Β/22.4.1981)
3. Η 85/1982 ΔΔΔΔ Αθηνών (ΦΕΚ 473/Β/12.7.1982)
4. Η 120/1984 ΔΔΔΔ Αθηνών (ΦΕΚ 866/Β/14.12.1984)
5. Η 8/1984 ΔΔΔΔ Αθηνών (ΦΕΚ 150/Β/16.3.1984)
6. Η 58/1985 ΔΔΔΔ Αθηνών (ΦΕΚ 515/Β/3.9.1985)
7. Η 38/1987 ΠΔΔΔ Αθηνών (ΦΕΚ 561/Β/26.10.1987)
8. Η από 17.8.1988 ΣΣΕ (Π.Κ. Ειρ. Αθηνών 121/9.9.1988)
9. Η από 2.10.1989 ΣΣΕ (ΦΕΚ 817/24.10.1989)
10. Η από 23.5.1990 ΣΣΕ (Π.Κ. 19/29.5.1990)
11. Η από 10.6.1991 ΣΣΕ (Π.Κ. 57/23.7.1991)
12. Η από 10.6.1992 ΣΣΕ (Π.Κ. 80/7.9.1992)
13. Η από 15.6.1993 ΣΣΕ (Π.Κ. 106/9.9.1993)
14. Η από 18.4.1994 ΣΣΕ (Π.Κ. 81/3.6.1994)
15. Η από 11.5.1995 ΣΣΕ (Π.Κ. 62/1.6.1995)
16. Η από 20.5.1996 ΣΣΕ (Π.Κ. 59/10.6.96)
17. Η από 25.2.1997 ΣΣΕ (Π.Κ. 14/14.3.1997)
18. Η από 2.8.1998 ΣΣΕ (Π.Κ. 104/26.8.1998)
19. Η από 23.4.1999 ΣΣΕ (Π.Κ. 20/29.4.99)
20. Η από 8.6.2000 ΣΣΕ (Π.Κ. 43/12.6.2000)
21. Η από 26.7.2001 ΣΣΕ (Π.Κ. 77/30.7.2001)
22. Η από 17.6.2002 ΣΣΕ (Π.Κ. 42/21.6.2002)
22. Η από 23.4.2003 ΣΣΕ (Π.Κ. 19/29.4.2003)
23. Η από 14.6.2004 ΣΣΕ (Π.Κ. 21/21.6.2004)
24. Η από 11.7.2005 ΣΣΕ (Π.Κ. 73/12.7.2005)
25. Η από 6.6.2006 ΣΣΕ (Π.Κ. 44/13.6.2006)
26. Η από 21.6.2007 ΣΣΕ (Π.Κ. 54/25.6.2007)
27. Η από 18.7.2008 ΣΣΕ (Π.Κ. 87/25.7.2008)
28. Η από 14.7.2009 ΣΣΕ (Π.Κ. 45/24.7.2009)

Β. ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Από την εργοδοτική πλευρά:

1. Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΕΔΕ)
2. Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών Ανωτέρων Τάξεων (ΣΤΕΑΤ)
3. Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΣΑΤΕ)
4. Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε.)

Από την εργατική πλευρά:

Ομοσπονδία Οικοδόμων και Συναφών Επαγγελματιών Ελλάδος (ΣΣΕ 14.7.2009)

Γ. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αφορά τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργατοτεχνιτών οικοδόμων και συναφών ειδικοτήτων και των δύο φύλων σε όλη τη χώρα, που απασχολούνται στις οικοδομικές και συναφείς προς τις οικοδομικές εργασίες ειδικότητες (εγχειοβελτιωτικά, αρδευτικά, οδοποιητικά έργα, δίκτυα κατασκευής και συντήρησης σιδηροδρομικών γραμμών, αποχευτικά έργα, υδροηλεκτρικά έργα, έργα υποδομής μεταφοράς αερίων, ενέργειας με υπόγειους ή εναέριους αγωγούς, επικοινωνιών, καλωδιώσεις κ.α. κατασκευής αεροδρομίων, λιμανιών, γεφυρών, ζεύξεις, ΟΤΑ με συμβάσεις ορισμένου χρόνου κ.λπ.).

Τεχνίτες:

Κτίστες, Κονιαστές, Μπετόν-Αρμέ, Ξυλότυποι Μπετόν, Σιδεράδες Μπετόν, Πιστολάδορους, Κατεδαφιστές, Μαρμαρογλύπτες, Μετοπατζήδες (οι απασχολούμενοι με την τοποθέτηση μετοπών), Πατωματζήδες, Υδραυλικοί (περιλαμβανομένων και των εργαζομένων σε καλοριφέρ), συνδετές αποχέτευσης, μωσαϊκών δαπέδων, μονωτές, πλακοστρωτές γενικά, ελαιοχρωματιστές, τοποθητές γυψοσανίψων, ντουκαδόρους, ξυλουργούς γενικά εκτελούντες όλες ανεξάρτητα τις ξυλουργικές εργασίες εργαζόμενοι σε εργοτάξια προκατασκευής κτιρίων-γεφυρών κ.λπ., εργαζομένους στα εργοτάξια ετοιμού σκυροδέματος και των λοιπών ειδικοτήτων μη ειδικώς κατονομαζομένων και ανεξάρτητα από τον τόπο προσφοράς της εργασίας (ΣΣΕ 14.7.2009).

Δ. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

Τα κατώτατα όρια βασικών ημερομισθίων καθορίζονται ως εξής:

1. **Τεχνίτες** από 1.1.2009 61,93 ευρώ.
2. **Βοηθοί τεχνιτών και ειδικευμένοι εργάτες** από 1.1.2009 55,36 ευρώ.
3. **Ανειδίκευτοι εργάτες** από 1.1.2009 52,35 ευρώ.

Τα παραπάνω κατώτατα ημερομίσθια ισχύουν για εργασία και αμοιβή πέντε (5) ημερών την εβδομάδα (ΣΣΕ 14.7.2009).

Ε. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

- 1. Επίδομα τριετιών.** Στις τρεις (3) τριετίες που ισχύουν σήμερα, προστίθεται τέταρτη (4) τριετία που προσαυξάνει επίσης με 5% τα ημερομίσθια. Για την αναγνώριση της τέταρτης (4) τριετίας αρκούν 450 ημερομίσθια, ενώ για τις προηγούμενες τριετίες απαιτείται για κάθε τριετία η πραγματοποίηση 600 ημερομισθίων όπως ίσχυε μέχρι σήμερα (ΣΣΕ 20.5.1996).

Χορηγείται επιπλέον μία τριετία με ποσοστό 5% υπολογιζόμενη στα παραπάνω βασικά ημερομίσθια, δηλαδή ισχύουν πέντε (5) τριετίες (ΣΣΕ 23.4.1999).

Χορηγείται μία επί πλέον τριετία και από πέντε γίνονται έξι (6) (ΣΣΕ 23.4.2003).

Χορηγείται μία επί πλέον τριετία και από έξι γίνονται επτά (7) (ΣΣΕ 6.6.2006).

Για την απόδοση τριετίας προσμετράται και ο χρόνος στρατιωτικής θητείας στο σύνολό του, αρκεί ο εργαζόμενος πριν την στράτευσή του να έχει πραγματοποιήσει ως εργατοτεχνίτης οικοδόμος ή ως εργαζόμενος σε συναφή προς τις οικοδομικές εργασίες ειδικότητα που αναφέρεται στη σύμβαση, 100 ημερομίσθια πριν τη στράτευση και 100 ημερομίσθια μετά τη στράτευση (ΣΣΕ 8.6.2000).
- 2. Επίδομα σπουδών**

Χορηγείται επίδομα επί του βασικού ημερομισθίου : 5% στους εργατοτεχνίτες που έχουν αποφοιτήσει από Γυμνάσιο, 7% στους εργατοτεχνίτες που έχουν αποφοιτήσει από Λύκειο, 10% στους εργατοτεχνίτες που έχουν αποφοιτήσει από επαγγελματική εκπαίδευση, επιμορφωτικά προγράμματα και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης του ΟΑΕΔ, ή εργοληπτικών ή εργατικών οργανώσεων υπό την επίβλεψη του ΟΑΕΔ διάρκειας 120 ωρών τουλάχιστον. (ΣΣΕ 10.6.1992)
- 3. Επίδομα γάμου.**

Στις εργατοτεχνίτριες που καλύπτει η ρύθμιση αυτή χορηγείται **επίδομα γάμου** 10% με τις ίδιες προϋποθέσεις των εργατοτεχνιτών (ΣΣΕ 23.5.1990).
- 4.** Στους εργαζόμενους σε υπόγεια τεχνικά έργα (σήραγγες, στοές, κ.λπ.) χορηγείται επίδομα 10%. (ΣΣΕ 23.5.1990)
- 5.** Στους εργαζόμενους σε σκαλωσιές (κτιρίων-καμινάδων κ.λπ.) ύψους άνω των 30 μέτρων χορηγείται, επίδομα κατά 15% του ημερομισθίου (ΣΣΕ 17.6.2002).
- 6.** Εις ήν περίπτωσιν ο εργοδότης ήθελε μεταφέρει τους εργαζόμενους **εκτός των ορίων της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης** και των λοιπών πόλεων και εις απόστασιν μείζονα των δέκα χιλιομέτρων, από της εν αυταίς αστικής αυτών κατοικίας υποχρεούται εις καταβολήν προσαυξήσεως εκ δέκα τοις εκατό (10%) επί των ως άνω κατωτάτων ορίων βασικών ημερομισθίων (54/75ΔΔΔΔ Αθηνών).
- 7. Επίδομα θαλάσσης.** Καταβάλλεται **επίδομα θαλάσσης 5%** για Οικοδόμους και εργαζόμενους σε έργα ή τμήματα έργων που κατασκευάζονται στη θάλασσα, περιβάλλοντα από θάλασσα, η δε πρόσβαση σε αυτά γίνεται αποκλειστικά με πλωτά μέσα (ΣΣΕ 26.7.2002).

ΣΤ. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ κ.λπ. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. **Ως υπηρεσία ή προϋπηρεσία** θεωρείται, πλην της τοιαύτης παρά τω εις όν ήδη υπηρετούν οι μισθωτοί εργοδότη, πάσα ετέρα ομοειδής τοιαύτη παρ' οιοδήποτε εργοδότη διανυθείσα επί σχέσεις εργασίας ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, ως και η άσκησης αυτοτελούς επαγγέλματος, αποδεικνυομένη διά πιστοποιητικών των προηγουμένων εργοδοτών και εν αποδεδειγμένη αδυναμία προσκομίσεως τοιούτων διά του ασφαλιστικού βιβλιαρίου, εν περιπτώσει δε ασκήσεως αυτοτελούς επαγγέλματος διά βεβαιώσεως του αρμοδίου Οικονομικού Εφόρου ή άλλης αρχής βεβαιούσης τον χρόνο της τοιαύτης ασκήσεως. (62/81 ΠΔΔΔ Αθηνών)
2. **Τεχνίτης** θεωρείται εκείνος που έχει τεχνική εξειδίκευση και είναι ικανός να εκτελέσει μόνος μία ή δύο τεχνικές εργασίες των παραπάνω ειδικοτήτων και έχει υπηρεσία ή προϋπηρεσία στην τέχνη τέσσερα (4) χρόνια ή τρία (3) χρόνια με πτυχίο ειδικής σχολής ή σε κάθε περίπτωση έχει πραγματοποιήσει ο πρώτος 600 ημερομίσθια και ο δεύτερος 450 ημερομίσθια (ΣΣΕ 23.5.1990).
Βοηθός τεχνίτη και ειδικευμένος εργάτης θεωρείται εκείνος που έχει δύο (2) χρόνια υπηρεσία ή προϋπηρεσία στην ειδικότητα ή έχει πραγματοποιήσει 300 ημερομίσθια (ΣΣΕ 23.5.1990).
3. Καθιερώνεται **πενθήμερη εβδομάδα** εργασίας (8/84 ΔΔΔΔ Αθηνών).
4. Το **ωράριο** των εργαζομένων που υπάγονται στην παρούσα μειώνεται κατά 15 λεπτά την ημέρα, καθορίζεται δηλαδή σε 38 ώρες και 45 λεπτά την εβδομάδα (ΔΑ 58/85).
5. Διά την χρονικήν περίοδον από 15ης Μαΐου έως 30 Σεπτεμβρίου, αι ώραι ημερησίας εργασίας ορίζονται συνεχείς, υπό την προϋπόθεσιν ότι εις εκάστην περίπτωσιν δεν επέρχεται αντίθεσις προς τας αστυνομικάς διατάξεις περί ωρών κοινής ησυχίας κ.λπ. (62/81 ΠΔΔΔ Αθηνών)
6. Απουσία του εργαζόμενου με υπαιτιότητά του, επιφέρει μείωση της αμοιβής του, ανάλογον της απουσίας ως προς το ισχύον ωράριο (54/75 ΔΔΔΔ Αθηνών).
7. Οι εργοδότες υποχρεώνονται να καταβάλλουν ολόκληρο το ημερομίσθιο των ημερών που εμποδίστηκε ή διακόπηκε η εργασία λόγω καιρικών συνθηκών ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία, με τον όρο ότι οι εργαζόμενοι θα προσέρχονται και θα είναι στη διάθεση του εργοδότη όλες τις εργάσιμες ώρες (ΣΣΕ 18.4.1994).
8. Η πληρωμή των ημερομισθίων γίνεται στον τόπο εργασίας, όπως ορίζει ο νόμος και χορηγείται εκκαθαριστικό σημείωμα που αναφέρει αναλυτικά τις πάσης φύσεως αποδοχές, τις κρατήσεις και τις ημέρες εργασίας (38/87 ΠΔΔΔ Αθηνών).
9. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν να καταβάλλουν κοινές προσπάθειες για την εκπαίδευση, ειδίκευση, επανειδίκευση των εργαζομένων του κλάδου, με την οργάνωση αρχικά εκπαιδευτικών σεμιναρίων στην Αθήνα και στη συνέχεια σ' όλη τη χώρα με την ίδρυση και λειτουργία ειδικών σχολών (ΣΣΕ 2.10.1989).
10. Τα μέρη συμφωνούν ώστε:
 - (1) Να προβούν σε κοινές ενέργειες για την εξίσωση των ημερών αδείας με τους άλλους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα με κατάλληλη αύξηση του ποσοστού του αδειοσήμου.

- (2) Τα συσκευαζόμενα δομικά υλικά, τσιμέντα κ.λπ. να μην ζυγίζονται πάνω από 25 κιλά.
- (3) Στο τσιμέντο να περιέχονται χημικές ουσίες που εξουδετερώνουν εκζεματικά και αλλεργικά συμπτώματα (ΣΣΕ 15.6.1993).
- (4) Την υλοποίηση του άρθρου 5 της από 2.10.1989 Συλλογικής Σύμβασης :
- α) Σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος στο χώρο εργασίας ο υπόχρεος εργοδότης καταβάλλει το συμφωνημένο ημερομίσθιο άσχετα από την προηγούμενη απασχόληση καθόλη τη διάρκεια της αποδεδειγμένης ανικανότητας του παθόντος εφόσον η διάρκεια αυτή δεν υπερβεί τις 25 ημέρες το χρόνο.
- β) Σε περίπτωση ασθένειας ο υπόχρεος εργοδότης καταβάλλει το συμφωνημένο ημερομίσθιο καθόλη της διάρκεια της αποδεδειγμένης ασθένειας του ασθενούς εφόσον η διάρκεια αυτή δεν υπερβαίνει το χρονικό όριο που ορίζει ο νόμος και εφόσον ο εργαζόμενος έχει προσληφθεί 10 ημέρες πριν την ασθένεια, από τον εργοδότη.
- γ) Διευκρινίζεται ότι, για την καταβολή των παραπάνω ημερομισθίων υπόχρεος εργοδότης είναι ο πραγματικά καταβάλλων τις αμοιβές του εργαζόμενου δηλαδή:
- Σε περίπτωση αυτεπιστασίας ο κύριος του έργου.
 - Σε περίπτωση εργολαβιών ο συμβασιούχος εργολήπτης ανάδοχος του έργου και
 - Σε περίπτωση υπεργολαβίας που ανατίθεται με ιδιωτικό συμφωνητικό και για το αντικείμενό της, εργοδότης είναι ο υπεργολάβος.
- Από τις πιο πάνω καταβολές αφαιρούνται τα ποσά που εισπράττει ο παθών ή ασθενής από τον ασφαλιστικό φορέα στον οποίο είναι υποχρεωτικά από το νόμο ασφαλισμένος (ΣΣΕ 10.6.1992).
11. Εις τους περί ών η παρούσα μισθωτούς, τους απασχολούμενους με την τριβήν μωσαϊκών δαπέδων, μαρμάρων και πατωμάτων, οι εργοδότες υποχρεούνται να παρέχουν προστατευτικήν μάσκαν (62/81 ΠΔΔΔ Αθηνών).
12. Σε όλα τα εργοτάξια πρέπει να τηρούνται (από τον εργοδότη αλλά και τον εργαζόμενο) με αυστηρότητα και συνέπεια οι κατά νόμο κανόνες υγιεινής και ασφαλείας μεταξύ των οποίων ενδεικτικά αναφέρονται το φορητό φαρμακείο, τα προστατευτικά κράνη, οι μάσκες βαφών κ.λπ. (ΣΣΕ 10.6.1991).
13. Σε εργοτάξια, στα οποία απασχολούνται περισσότεροι από 50 εργατοτεχνίτες, ο εργοδότης υποχρεούται :
- α) Να έχει σε ετοιμότητα αυτοκίνητο για την ασφαλή και άμεση μεταφορά τυχόν τραυματιών σε εργατικό ατύχημα.
- β) Να διαθέτει τα από το Νόμο προβλεπόμενα αναγκαία φάρμακα και υλικά για την παροχή Πρώτων Βοηθειών.

- γ) Να διαθέτει τους προβλεπόμενους από το Νόμο χώρους υγιεινής (αφοδευτήρια, καταιωνιστήρες με ζεστό νερό κλπ) καθώς και ασφαλιζόμενους (με κλειδαριές) χώρους αποδυτηρίων, εφόσον ι) το επιτρέπει το είδος του έργου, ιι) η διάρκεια αυτού προβλέπεται μεγαλύτερη των έξι μηνών και ιιι) το εργοτάξιο παραμένει χωρίς μετακίνηση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών.
- δ) Ο εργοδότης οφείλει να εφοδιάζει τους εργαζόμενους ανάλογα με τη φύση των εργασιών που εκτελούν : με αρβύλες, γάντια, μάσκες, κράνη κ.λπ., προβλεπόμενα από τους κανονισμούς και τα θεσμοθετημένα μέτρα ασφαλείας.
- ε) Σε περίπτωση ανάγκης συστηματικής μεταφοράς με τα χέρια οικοδομικών υλικών, των οποίων η συσκευασία υπερβαίνει τα 25 κιλά και ο χώρος εργασίας βρίσκεται σε ύψος μεγαλύτερο των 6,50 μέτρων, να διατίθεται τουλάχιστον μικρός μηχανοκίνητος ανυψωτήρας (ΣΣΕ 10.6.1992).
14. Στα οικοδομικά και τεχνικά έργα που απασχολούνται πάνω από 50 εργαζόμενοι και έχουν διάρκεια πλέον των 12 μηνών, είναι εγκατεστημένοι ψύκτες για κρύο νερό για το χρόνο που επιβάλλεται από τις ανάγκες (ΣΣΕ 15.6.1993).
15. Για να πραγματοποιούν οι εργαζόμενοι τη θερινή τους άδεια, κατά το μήνα Αύγουστο για 15 συνεχείς ημερολογιακές ημέρες σταματούν οι εργασίες στις οικοδομές και τα τεχνικά έργα εφόσον δεν υπάρχει συμβατικό χρονοδιάγραμμα περάτωσης του έργου (ΣΣΕ 15.6.1993).
16. Στους εργατοτεχνίτες που απασχολούνται στις υπόγειες στοές, φρεάτια, και άλλες υπόγειες εργασίες, χορηγείται 1/2 κιλό γάλα κάθε ημέρα και απαγορεύεται να δίνεται η αξία του σε χρήμα (ΣΣΕ 15.6.1993).
17. Ανεξάρτητα από την διάρκεια και το είδος της σύμβασης (ορισμένου χρόνου, έργου κ.λπ.), καταβάλλονται μετά από 2 μήνες εργασίες, οι νόμιμες αποζημιώσεις λόγω απόλυσης από τον εργοδότη εκτός αν ορίζει διαφορετικά γραπτή, σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία, σύμβαση (ΣΣΕ 15.6.1993).
18. Σε κάθε περίπτωση ο εργοδότης που προσλαμβάνει και αμείβει είναι υποχρεωμένος να χορηγεί στον εργαζόμενο γραπτή καταγγελία σύμβασης, σε αντίθετη περίπτωση είναι υπερήμερος (ΣΣΕ 15.6.1993).
19. Διευκρινίζεται ότι το κατώτατο ωρομίσθιο για τον υπολογισμό της αποζημίωσης (σε περίπτωση υπερωριακής απασχόλησης) που προκύπτει από τα παραπάνω ημερομίσθια είναι, για κάθε ειδικότητα, ίσο με τις αντίστοιχες εβδομαδιαίες αποδοχές (δηλαδή το αντίστοιχο κατώτατο ημερομίσθιο επί πέντε) διαιρούμενες διά των ωρών της πενθήμερης εβδομαδιαίας απασχόλησης (ΣΣΕ 15.6.1993).
20. Σε περίπτωση λύσεως της σχέσης εργασίας, όταν πρόκειται για χρόνο προϋπηρεσίας από 1 έως 2 χρόνια, η καταβαλλόμενη αποζημίωση είναι 8 ημερομίσθια αντί των 7 που ίσχυε μέχρι σήμερα. Κατά τα λοιπά ισχύουν ό,τι ο νόμος και οι ΣΣΕ προβλέπουν (ΣΣΕ 20.5.1996).

- 21.** Οι εργοδότες που καταβάλλουν αποδεδειγμένα στον εργαζόμενο λιγότερα από τα παραπάνω ημερομίσθια προσαυξημένα με τα επιδόματα τριετιών, γάμου, εκπαίδευσης κλπ που δικαιούται και προβλέπονται από προηγούμενες και άλλες συμβατικές ρυθμίσεις, πέρα από τη νόμιμη κάλυψη της διαφοράς αναδρομικά, υποχρεούνται επί πλέον στην καταβολή προστίμου για κάθε περίπτωση 150.000 δραχμών αν η παράβαση αφορά διάστημα μέχρι ένα χρόνο και 200.000 δραχμές για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα.

Εντός τριών μηνών από την υπογραφή αυτής της ΣΣΕ οι συμβαλλόμενοι συμφώνησαν να ενεργήσουν από κοινού για τη νομική και θεσμική ρύθμιση της επιβολής και είσπραξης του παραπάνω προστίμου, του φορέα που θα εισπράττει κ.λπ. (ΣΣΕ 15.6.1993).

- 22.** Οι νέοι που σπουδάζουν έχουν δικαίωμα κατά τις εργάσιμες ημέρες να αποχωρήσουν από την εργασία τους μία ώρα νωρίτερα από τη λήξη του εφαρμοζόμενου ωραρίου, χωρίς να μειθούν αντίστοιχα οι αποδοχές τους και η ασφάλιση που προβλέπεται για τους εργαζόμενους του κλάδου τους που απασχολούνται με πλήρες ωράριο.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται μόνο κατά την αντίστοιχη σπουδαστική χρονική περίοδο και μόνο για εκείνους τους εργατοτεχνίτες, που σπουδάζουν σε ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, σε λύκεια, σε δημόσιες σχολές και στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης, ειδίκευσης ή επιμόρφωσης του Ο.Α.Ε.Δ. ή των επαγγελματικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων.

Τυχόν δέσμευση του εργοδότη να μεταφέρει το προσωπικό από τον τόπο εργασίας στον τόπο κατοικίας δεν ισχύει απέναντι σε όσους κάνουν χρήση της παρούσας διάταξης.

Κάθε νέος εργαζόμενος, προκειμένου να κάνει χρήση του δικαιώματος της παρούσας διάταξης, οφείλει να αποδείξει ανελλιπή και ουσιαστική φοίτηση σε μία από τις παραπάνω σχολές. Για το σκοπό αυτό οφείλει να προσκομίζει κατάλληλες βεβαιώσεις της σχολής του, που να αποδεικνύουν την εγγραφή του, τη σπουδαστική περίοδο, το συνολικό αριθμό των ωρών διδασκαλίας, τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό παρουσιών και τις παρουσίες του. Σε περίπτωση που οι αποδεικνυόμενες παρουσίες είναι λιγότερες από τις ελάχιστες απαιτούμενες ή όταν δεν υπάρχει υποχρέωση παρουσίας, εάν είναι λιγότερες από τα 3/4 των συνολικών ωρών διδασκαλίας, καθώς και σε περίπτωση στασιμότητας και μη προβιβασμού, χάνεται το δικαίωμα της παρούσας διάταξης. Η διαπίστωση των παρουσιών γίνεται ανά τρίμηνο με ανάλογη εφαρμογή των άνω αριθμητικών ορίων. (ΣΣΕ 11.5.1995)

- 23.** Σε περίπτωση λύσης της σχέσης εργασίας η καταβαλλόμενη αποζημίωση καθορίζεται συνολικά ως εξής :

Από 2 μήνες έως 1 έτος	:	5 ημερομίσθια
Από 1 έτος έως 2 έτη	:	8 ημερομίσθια
Από 2 έτη έως 5 έτη	:	15 ημερομίσθια

Από 5 έτη έως 10 έτη	:	30 ημερομίσθια
Από 10 έτη έως 15 έτη	:	60 ημερομίσθια
Από 15 έτη έως 20 έτη	:	90 ημερομίσθια
Από 20 έτη και άνω	:	105 ημερομίσθια ¹ (ΣΣΕ 26.8.1998).

Κατά τα λοιπά ισχύουν ότι ο νόμος και οι συλλογικές συμβάσεις προβλέπουν.

24. Η εργασία διακόπτεται σε περιπτώσεις καύσωνα, όταν η θερμοκρασία υπερβαίνει τους 38° C βαθμούς υπό σκιά στον τόπο εργασίας και το ημερομίσθιο καταβάλλεται χωρίς καμμία περικοπή (ΣΣΕ 8.6.2000).
25. Εν περιπτώσει απολύσεως, υποχρεούνται οι εργοδότες εις την άμεσον εξόφλησιν των απολυομένων και την παράδοσιν του βιβλιαρίου του ΙΚΑ (ΔΑ 54/75).
26. Τυχόν μεγαλύτερες αποδοχές από αυτές που καθορίζει η παρούσα ή ευνοϊκότεροι όροι εργασίας δεν μεταβάλλονται και υπερισχύουν (ΣΣΕ 14.7.2009).
27. Όσες διατάξεις Διαιτητικών Αποφάσεων ή συνομολογημένων Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας δεν έχουν τροποποιηθεί εξακολουθούν να ισχύουν (ΣΣΕ 14.7.2009).

1. Βλέπε όμως και τις ΕΓΣΣΕ 2004-2005 και 2006-2007